

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

III. EVFOLYAM, 7. SZÁM.

Ara: 30 fillér.

1961. MÁRCIUS 23.

Felszabadulásunk ünnepén

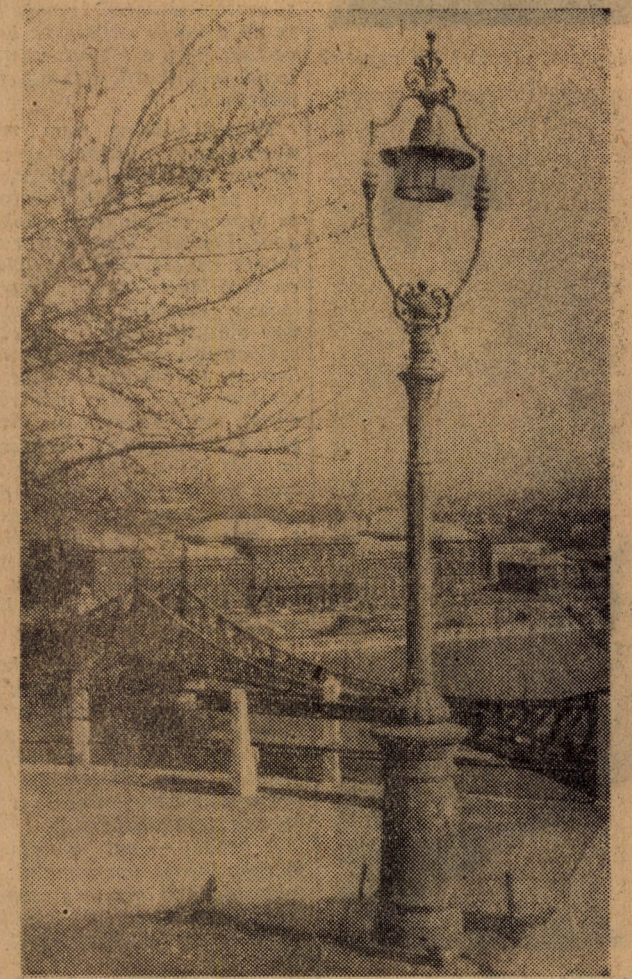
Hazánk felszabadulásának évfordulóját ünnepeljük minden április 4-én. Emlékezzünk e napon a szabadságot hozó harcokra, a Szovjetunió Vörös Hadseregének katonáira. Felelevenítjük az utóbbi, csaknem két évtized, lassanként történelmi váló eseményeit; a felszabadulást követő évek harcok megmozdulásait, az első szabad május elsejét, az államosításokat, az újjáépítést, a szabadon alkotó magyar nép szorgos munkálkodásának egy-egy jelentős állomását. Felszabadulásunk minden egyes évfordulója ennyiben hasonlít az előzőre, de ugyanakkor mindegyik különbözik is az előzőtől. Mindig van valami új, ami méginkább lemérhetővé teszi fejlődésünknek 1945-től napjainkig megtett útját.

Ilyen értelemben egészíthetjük ki, tehetjük teljesebbé legnagyobb nemzeti ünnepünk tartalmát azzal, hogy íme, a legutóbbi időszakban is közelebb jutottunk konkrét történelmi feladatunk megoldásához, a szocializmus alapjainak lerakásához. Nem akármilyen lépés volt ez, hanem az egyik legdöntőbb — mezőgazdaságunkban is uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok. Ez is felszabadulás egy bizonyos értelemben. Mert igazi szabadságot a parasztságnak is csak a szocializmus nyújthat. A falu forradalmi átalakulása tovább mélyíti majd a munkás-paraszt összefogást is, amely államunk és társadalmunk döntő tényezője. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével egyre inkább két szocialista osztály szövetségévé emelkedik a munkás-paraszt szövetség, ezt többé semmiféle kistulajdonosi érdek nem zavarhatja. Ugyanakkor természetesen egyéb sikerekkel is büszkélkedhetünk: hároméves tervünk sikeres teljesítésével, sőt túlteljesítésével. A helyzet teljes áttekinthetése adhat csak pontos képet hazánk jelenlegi helyzetéről.

Nem véletlen azonban, hogy mi most ilyen teljesítményekre képesek vagyunk. Mindez szoros kapcsolatban áll azzal, hogy a kommunizmus elméletből világméretűekben folyó gyakorlattá vált. Ez a nemzetközi helyzet alakulásában napról napra igazolódik. Nyilvánvaló, minden, a szocializmus útját járó nép csak a többivel közösen, egyetértésben munkálkodhat eredményesen. Egyetértés a biztosítéka országunk felvirágoztatásának és a szocialista tábor további sikereinek.

Lenin mondta: „Sok az ellenségünk, de szét vannak forgácsolódva, vagy maguk sem tudják, mit akarnak... Mi viszont egységbe forrottunk — egymással közvetlenül és a világproletariátussal közvetve; mi tudjuk, mit akarnak. Ezért vagyunk legyőzhetetlenek világméretűekben...”

Gaál Gyula

Reformgondolatok, tapasztalatok — más egyetemeken

Mit kíván a szocialista szellemű szakemberképzés az egyetemektől, milyen közel és távoli célkitűzéseket, helyi „áldozatokat” — ekörül forog a vita minden egyetemen. E cikkben a felsőoktatási reformvita Építőipari Közlekedési-Műszaki Egyetemi és Eötvös Loránd Tudományegyetemi néhány tapasztalatát, esetleg általános érdeklődésre számot tartó vitakérdését ismertetjük.

Szót kapnak a diákok, a KISZ is

Talán ez az első, nálunk is megszívlelendő gyakorlat, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, a szegedi egyetemen a hallgatók is eimondhatták véleményüket a készülő reformról. Csak helyeselni lehet, ha az érdekeltek is beleszólhatnak, s teljesen egyetértünk a tudományegyetemi KISZ-vezetők debreceni tapasztalatcserején elhangzottakkal: a fiatalok esetleges avantgardizmusától való félelem teljesen indokolatlan, sőt, káros, mert a reform kidolgozói megfosztják magukat egy csomó gyakorlatias, a szakmai színvonalon mentes javaslatától. S ezen a talákozson mindjárt el is hangzott egy észrevétel (amit már suttognak néhány egyetemen), hogy az egyes szakok képzési irányát alapos munkával, felméréssel kell meghatározni, mert bizony, előfordul, hogy egyes tanszkek vezetői, oktatói nem a népgazdasági érdekek követelése témaköröket tanítják a hallgatóknak, hanem csak saját tudományos kutató munkájuk körét, függetlenül attól, korszerű-e még bizonyos szakemberképzéshez, vagy nem.

A túlzott specializáció ellen

— foglalt állást az Építőipari Műszaki Egyetem tanácsa, amikor megvitatta, hogy milyen szakok tartoznak az egyetemhez s hat irányban: építész-mérnöki, szerkezetépítési, közlekedési, vízépítési, közlekedési üzemmérnöki és földmérnöki szak létesítésében szabta meg a tagozódást. A tanács úgy foglalt állást, hogy az ágazatosítás legfeljebb csak a diplomatervvel jelentkeztek.

A középiskolai érettségi, a humán műveltség és a tanárképzés

kérdései szerepeltek főleg az Eötvös Loránd Tudományegyetem reform vitájában. Többen felvetették, vajon szükség van-e az érettségi vizsga mai jellegének fenntartására? A középiskolákban tulajdonképpen egy teljes évet fordítanak arra, hogy bizonyos dolgokat kívülről megtanuljanak, holott a reform szellemében helyesebb lenne, ha oldottabb vizsgaformában a hallgatók ítélo- és gondolkodóképességéről győződne meg (A Művelődésiügyi Minisztérium az ideai érettségik lebonyolítási utasításában már ezt hangsúlyozza, s ínt a maximumizmustól.)

Miután a reform meglehetősen sok gyakorlati vonatkozást követel meg az oktatástól, így érthető a vitakérdésé vált, hogy vajon nem fenyegeti-e a túlzott gyakorlatosság a humán műveltséget? Nem, mert a reform célkitűzése az általános és szakmai műveltség színvonalának emelése — s ezt az enciklopédikus anyagok csökkentése mellett — az összefüggések, törvényszerűségek jobb kifejtésével érheti el. Ez esetben tehát az óraszám, az adatok tömegével, a mennyiséggel a minőséget állítjuk szembe.

A tanárképzés vitája kétol-

dalu volt: egyrészt megfelelő arányokat állapított meg, mikor kimondta, hogy elsősorban tanárképzés a tudományegyetem feladata — tehát nem kerülhet olyan mértékben előtérbe a szakmai képzés, mint az elmúlt években (mérnökökkel, műszakiakkal vetekedő tanárokat akarnak képezni), másrészt pedig szóvá tette azt a már fent is közölt észrevételt, hogy tanárképzés történetén, népgazdasági érdekek szerint — s ne tudósokképzés a professzor kutatási területe szerint.

Háromhónapos nyári munka, szorgalmi időtől elválasztott utóvizsga időszaka

E cím alatt a reform első gyakorlati intézkedéseit ismer-

tetjük az EKME-ről. Ez évben első éves hallgatók három hónapos nyári gyakorlatra mennek fizikai munkára. Ennek megfelelően az utolsó tanítási nap 1961. május 27. és az új tanév pedig október 23-án kezdődik. (Ez még csak az első-sőkre vonatkozik!)

Ugyancsak figyelemre méltó újítás, s nálunk is bevezetendő, hogy már ez évben is január 30-tól február 11-ig tanulmányi szünetet tartottak, amely egyben utóvizsgaidőszak is volt. S a szorgalmi időszakban — a tanárok nagy örömeire — az első, második és harmadéves hallgatók utóvizsgát nem tehettek. Három fennmaradt utóvizsga után már félév ismétlésre kötelezték a hallgatókat.

A szocialista tábor egységéről

(3. oldal.)

A munkás-paraszt hallgatók eredményeiről

(2. oldal)

Este 11 után

(3. oldal)

BOLONDOS ÁPRILIS

(4. oldal)

GRATULÁLUNK!

Viharos tápsal köszöntötték oktatóink és hallgatóink, amikor a március 15-i ünnepségen bejelentették, hogy dr. Ránki György munkatársával Kossuth-díjat kapott. Közben gratulálunk dr. Berend Ivánnak, a gazdaságtörténeti tanszék docensének, azt kérdezzük, ilyen fiatalon, hogyan jutott el e magas kitüntetésig?

— A hivatalos indoklás: újkori gazdaságtörténeti kutatásaink eredményeiért. Vagyis elsősorban eddig megjelent három könyvünkről van szó. Az első, amely 1955-ben jelent meg: Magyarország gyáripara 1900—1914, az 1958-ban kiadott második: Magyarország gyáripara a II. világháború előtt és a háború időszakában 1933—1944, s a harmadik, mely a múlt év végén készült el: Magyarország a fasiszta Németország életterében 1933—1939. Kiseb publikációtól eltekintve a könyveket dr. Ránki György kandidátussal, a Történettudományi Intézet munkatársával közösen írtuk, akivel már a középiskolában osztálytársak, majd az egyetemen évfolyamtársak voltunk.

— Hogyan lett gazdaságtörténész?

— Már középiskolás koromban vonzódtam a történelem iránt. Országos történelmi tanulmányi versenyen 1946-ban — hatodik gimnazista koromban — harmadik, majd a következő évben második lettem. Mikor idekerültem a Közgazdaságtudományi Egyetemre a második félévben a gazdaságtörténeti szakkör tagja lettem, másodéves koromban pedig a Történettudomány Intézet egyik munkaközösségében bekapcsolódhattam a dualizmus-korj gazdaságtörténeti kutatásába. Ekkor kezdtem el a levéltári munkát, s tulajdonképpen ekkor határoztam el, hogy gazdaságtörténettel foglalkozom. Ezért a második év elvégzése után különbözőzeti vizsgákkal átmentem a bölcsészkarra történelem-szakosnak.

— Mikor kezdte a tudományos munkát?

— Komolyabban harmadéves koromban. Már akkor együtt dolgoztunk Ránki Györggyel —, az első könyvünk anyagát még egyetemi éveink alatt gyűjtöttünk össze, sőt a feldolgozáshoz is hozzákezdünk. Az egyetemi zöve szakdolgozatunk tulajdonképpen 1955-ben megjelent monográfiánk első fogalmazása volt.

— Mi segítette a tudományos eredmények elérésében?

— Az indulásnál, s azóta is rendkívül sokat jelentett a gazdaságtörténeti tanszék. A komoly munka légköre, vitái, a tanszékvezető Pach Zsig-

mond Pál segítése, valamint az, hogy a kéziratokat tanszéki értekezleten megvitattuk, úgy érzem, nagymértékben hozzájárult töretészemléletem, probléma-látásom, általában munkamódszerem kialakításához.

— Nagyon sokat dolgoztunk, nem nagyon vettünk ki szabadságot, másrészt pedig a nyarat is kihasználtuk, mert akkor lehet igazán kutatni a levéltárakban, amikor reggel be megy az ember és semmi más elfoglaltság nem gátolja, hogy akár estig is ott tartózkodjék. Mi nap, mint nap, szinte hivatalnokszerűen végig dolgoztuk a munkanapot és az estétet — s csak ezzel a nagyfokú akaraterővel tudtuk elérni, hogy 10 év alatt három monográfiánk, és több mint egy tucat tanulmányunk készüdjön el.

— De van egy harmadik tényező is: A legnagyobb hatá-

rozottságra van szükségem, hogy munkámat ésszerűen szervezzem meg. Mindig nagyon sokirányú volt az elfoglaltságom, s az érdeklődésem is. De rájöttem, hogy nem megy másként a kutatómunka — s mert nem akarok a feladatok között szétforgácsolódni — csak ha szigorú munkarendet szabok magamnak. Mostanában például úgy intézem, hogy a hét három napján tudományos kutatómunkával foglalkozom, s csak ebédidő körül intézem el a legszükségesebb hivatali teendőimet, a másik három napon pedig a tanszéki és a dékánhelyettesi feladatokat végzem el. Persze így rendkívül zsúfoltak a napjaim, kiszámított az időm, de úgy vélem még mindig jobb csak néha-néha, egy-egy mulasztásért, elcsúszásért bosszankodnom, mint utólag sajnálni az elfutott időt.

B.K.

A FOTOKÖR HÍREI

Értesítjük, hogy az egyetemi fotókör májusban

fotókiállítást

rendez, a következő feltételek mellett:

A pályázaton részt vehetnek egyetemünk hallgatói, oktatói és dolgozói. A témakör kötetlen. Beküldhető 6—6 db fekete-fehér (monochrom) és színes pozitív papírkép tetszés szerinti felületű papíron. A képek mérete 18x24 cm-től 30x40 cm-ig terjedhet. A pályázat jelíge. A képeket, valamint a nevet tartalmazó jelíges borítékot 1961. május 3-ig lehet be-

küldeni, a KISZ kultúrosztálya (I. 111. sz.) vagy a Technológia és Áruismereti tanszék (III. 334. sz.). A beküldött képeket a bíráló bizottság véleménye alapján díjazzuk, illetve állítjuk ki, a képeket a kiállítás után a pályázóknak visszaküldjük.

További felvilágosítást Dr. Szikinger István (Statistikai tanszék III. 358., telefon: 106 mellék) ad.

Reméljük, hogy az érdeklődők pályázatukkal hozzájárulnak a fotókiállítás keréhez.

Fotókör vezetősége

Vika-Vika-Vika

A munkás-paraszt hallgatók tanulmányi eredményéről

Egyetemünk egyik alapvető feladata az új marxista közgazdász-értelmezés kialakítása. Hallgatóink sorában ott vannak a munkásosztály, a parasztság gyermekei, s ugyancsak jelentős a száma az értelmiségi dolgozók, az alkalmazottak, a kisiparosok gyermekeinek. Fontos nevelési feladatunk, hogy belőlük politikailag szilárd, ideológiailag és szakmailag jól képzett marxista értelmiséget neveljünk. E feladat maradéktalan ellátása többek között megköveteli, hogy munkás-paraszt származású hallgatóink maximálisan eleget tegyenek az egyetemmel rájuk háruló tanulmányi, ideológiai, politikai és társadalmi feladatoknak.

Egyetemi hallgatóinkra háruló — valóban nem kevés feladat közül — vizsgáljuk meg az alapvető fontosságú feladat ellátását, a tanulmányi munka területét.

Egyetemünk hallgatóinak tanulmányi átlaga a félévi vizsgaidőszak végén 3,63. Ez az eredmény arra mutat, hogy hallgatóink az elmúlt félév folyamán jelentős munkát végeztek, becsületesen tanultak. Az átlagok sokaságából csak egyet — a munkás-paraszt származású hallgatók átlagát — emelem ki, azt szeretném elemezni. (Egyéb származású hallgatóink között is találhatók gyenge eredmények, velük a későbbiek során foglalkozunk.)

Egyetemünk hallgatói közül munkás-paraszt származású kb. 56 százalék. Tanulmányi eredményük karonként a következő (a rendes vizsgaidőszak végén): Általános kar: 3,43; kereskedelmi kar: 3,51; ipari kar: 3,42. Átlaguk tehát egyetemi szinten 3,46.

Mivel előbbre akarunk jutni, elemeznünk kell, mi okozza a majdnem 2 tizedes differenciát. Munkás-paraszt származású hallgatóink tanulmányi munkájával, eredményével kapcsolatban nagyon sok nézet alakult ki. Véleményem szerint ezek nagy része vitára ad okot. Néhány ilyen gondolatot szeretnék felvetni a munkás-paraszt származású hallgatók tanulmányi eredményével kapcsolatban.

1 Gyakran felvetődik, hogy a munkás-paraszt származású hallgatóink nehéz körülmények között élnek. Lásuk — néhány tényen keresztül megvilágítva —, hogy ennek az állításnak van-e létjogosultsága?

Az elmúlt tizenöt év alatt a felszabadult munkásosztály és a parasztság anyagi és kulturális helyzete, társadalmi munkában elfoglalt helye olyan sokat változott, hogy ez a korábban helytálló tétel ma már sok esetben elavult, nemhogy valamiféle társadalmi érdeket segítené elő, — hanem gátolja a kibontakozást és nem egyéb „mentetgetőzést”.

A felszabadulás utáni években még elég sok nehézséget jelentett az egyetemre történő bejutás, nagyon sokan felnőtt fejjel szakértetségükkel jöttek tanulni — mindez azonban a múlté! Jelenleg minden munkás-paraszt gyerekek joga és lehetősége is van érettségizni, s megfelelő tanulmányi eredménnyel minden további nélkül bejut az egyetemre. Megváltozott az a helyzet is, hogy a munkás-paraszt családok kulturális téren elmaradtak. Széleskörű az olvasottságuk, a színházlátogatás, a rádió és a televízió egyre jobban növeli a kulturális feléledést, ezt segítik elő az ismeretterjesztő előadások, az aktív politikai élet is. A középiskola, ha a pedagógusok megfelelően foglalkoznak a tanulókkal, ma már feltétlenül megadja és tudatosan fel is ébreszti a kulturális igényét, amit esetleg az otthon — mert még előfordulhat —, talán hiányosan nyújt.

Az is nyilvánvaló, hogy a munkás-paraszt fiatalok semmiben sem maradnak el tehetség, képesség dolgában más származású társaiktól.

Ezért állítom, hogy a tanulmányi eredmény, szabotázásban, bizonyos „eredménytelenség” szempontjából ma már nem helyes az otthoni körülményekre hivatkozni. (Jelen cikkemben az osztályöntudat előtérbe helyezése szempontjából történt, hallgatóink ilyen csoportosítása.) Kinek segítünk azzal, ha gyenge munkáját, saját hanyagságát, nem-törődőmségét azzal mentegetjük, hogy nem volt alkalma családi környezet miatt érdeklődni, szorgalmas, intelligens emberré válni?

Nem segítünk, ártunk ezzel, hiszen, ha mentegetjük az elmaradást, ha nem hangoztatjuk saját felelősségüket azért, hogy szocialista szellemű emberré kell válniuk, ha belenyugszunk abba, hogy csak közepes szakemberek legyenek — ezzel szocialista építéstünk előrehaladását, a munkásosztály, az új, mindinkább egységessé váló parasztság értelmiségi rétegét gyengítjük.

2 Munkás-paraszt hallgatóink nagy része tagja KISZ-szervezetünknek. Felvetődik a kérdés, vajon nem a túlzott mozgalmi munka miatt maradnak-e le tanulmányi munkájukban?

Erre nemmel válaszolhatok. KISZ-vezetőink — akik nagy része munkás-paraszt származású — tanulmányi átlaga jóval az egyetemi átlag fölött van. Karonként a következő:

Általános kar 3,81; kereskedelmi kar 4,12; igari kar 3,60; egyetemi szinten átlaguk 3,86.

Azok a hallgatóink, akik a társadalmi munkából becsületesen kivesszük részüket, helytállnak a tanulásban. Példamutató munkát végeztek Tormási János (5,—), Szorcsik Sándor (4,66), Balog Erika (4,66), Gaál Gyula (5,—), Csikós Ferenc (4,5), Munkácsi Borbála (4,8), Molnár Dániel (4,13), Báger Gusztáv (4,57), Kerékgyártó György (4,11) stb.

A felsoroltak csak kis hányadát jelentik azoknak, akik munkás-paraszt származású hallgatóink közül kiemelkedő munkát végeztek. Ennél sokkal többre tehető ezek száma. Munkás-paraszt hallgatóink legtöbbje becsületesen helytáll a tanulásban, igyekeznek jó szakemberré válni. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azokat, akik nagyon gyenge tanulmányi eredményt értek el. A rossz eredményeknek előidézője néhány csoport, azon belül is néhány hallgató. Nyilvánvalóan a kollektív szellem, a jó közösségi hiánya sok esetben a rossz eredmények előidézője. Megdöbbentően gyenge eredményt értek el a munkás-paraszt származású hallgatók a III. évfolyam belkereskedelmi szakán (2,96), az ipar szakon (3,12), az I. évfolyam kereskedelmi karon (3,35) és az általános karon (3,36).

A III. évfolyam belkereskedelmi szakon az eredményekre hatással van — véleményem szerint — a csoportban uralkodó rossz közösségi szellem. Az számít itt dicsőségnek, ha valaki több tárgyból elégtelenre vizsgázott. Az ilyen „kétes értékű dicsőséget” elért hallgatóink: Bányai József (2,16), Éles Béla (2,83), Göllinger Lajos (2,66), Kiss Éva (2,80), Máté István (2,50), Péntek János (2,83) és Vörös Erzsébet (2,50).

Vizsont Serfőző Sándor (4,50) és Horváth György (4,16) még e szakon belül is szép eredményt értek el.

Hasonlóan gyenge a III. évfolyam ipar szakon tanuló munkás-paraszt származású hallgatóink eredménye: öt hallgatót eltanácsolt az egyetemről az ipari kar fegyelmi bizottsága. S itt is „ismert” nevek szerepelnek, akik már évek óta hanyagul tanultak: Magyar Ernő, Pongrácz Lajos, Levendá József, Aranyosi Zoltán, Kulcsár Ferenc. Ezek a

hallgatók a jövő évben folytatják tanulmányaikat, figyelemmel kellene kísérni, mi történik az elkövetkezendő időben velük, milyen környezetbe kerülnek, jó hatással lesz-e fejlődésükre az egyetemmel kívülről eltöltött idő. A KISZ-szervezet figyelmét szeretném felhívni arra, hogy az említett hallgatókkal foglalkozzék. Felvetődik az a kérdés is, hogy ezekkel a hallgatókkal az első két évben eleget foglalkoztunk-e, meg kellett-e várni a III. évet a fegyelmi határozattal kapcsolatban. Nagyon gyenge Matusik József (4 utóvizsga) és Csikói Zoltán (2 utóvizsga, politikai gazdaságtanból még jelenleg sem vizsgázott le).

Az első évfolyam általános kar hallgatói közül nagyon gyenge közepes eredményt ért el Bakos Mária, Cseh Anna, Hencz Piroksa, Sasvári Anna, Kontra László, Varga Róza, Redling Károly, Csonka László, Kovács János, Kötél Júlia, Pribusz Béla.

Ezek a hallgatóink a középiskolában többnyire jeles és kitűnő rendű hallgatók voltak, ennek alapján kerültek egyetemünkre. Felvetődik annak a kérdése, mi okozta a gyenge eredményt?! A karon többen nagyon szép eredményt tudtak elérni. Például Guttyán Margit (4,83), Dobróczy Margit (4,28).

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk a II. évfolyam tanári „B” szakon szereplő három munkás-paraszt származású hallgatókat sem, akik szintén nagyon gyenge eredményt értek el: Tóth Erzsébet (2), Szűcs Irén (2,8) és Szalai Krisztina (2,8).

Szép eredményt ért el a IV. évfolyam kereskedelmi kar, ahol 3,78 — a II. évfolyam ipar szak, ahol 3,63 — a munkás-paraszt származásúak félévi átlaga.

3 Végül szeretnék foglalkozni a diákotthonokkal kapcsolatos néhány kérdéssel. Munkás-paraszt származású hallgatóink nagy százaléka diákotthonokban lakik. Szükségesnek látom felvetni azt a kérdést, hogy az itt lakó hallgatóink részére megfelelő otthont nyújt-e a diákotthon. Természetesen nemcsak a tanulmányi kérdések azok, amelyeknek a vizsgálatára ki kell térni, hanem az életmód, a környezet, mindaz, ami szükséges ahhoz, hogy hallgatóink kulturált körülmények között tudjanak dolgozni, tanulni.

Véleményem szerint a túlzásfokosság az egyik olyan tényező, amely a legkedvezőtlenebb befolyásolja hallgatóink életformáját. A nagyszámú hálószobákban nincs mód a tanulásra, a tanuló helyiségek befogadóképessége nem kielégítő, nincs meg a pihenés lehetősége. A kulturálatlan környezet elveszi az érdeklődést. Néhány esetben a kislétszámú szobák lakóinak is születtek rossz eredmények, ennek nyilván más oka van. Félévkor a Makarenko utcai diákotthon tanulmányi átlaga 3,48.

A diákotthonokkal kapcsolatban csak néhány gondolatot vettem fel. Nyilván hatással van az ottháló hallgatóink életformája a tanulmányi eredményekre is.

Páris Lajos

★

A szerkesztőség érdekesnek tartja a fenti cikket, bár nem öleli fel teljesen a probléma minden vonatkozását — a szerző sem törekedett teljesre — hiszen nyilvánvalóan fel kell vetni e kérdésben az egyetem és az oktatók, a KISZ felelősségét és szerepét. Arra nézve pedig, hogy körülmények és feltételek milyen mértékben befolyásolják tanulmányaikat, maguk az érdekeltek tudnának legjobban válaszolni. Ezért a cikket vitaindítóknak tekintjük, kérjük olvasóinkat, minél többen fejtsek ki véleményüket.

Tavaszi hangverseny

A különböző budapesti egyetemek kulturális együttműködésének egyik legszebb, legjobban sikerült megnyilvánulásának lehetünk tanúi március 21-én, a Zenekadémiaán megtartott Tavaszhangversenyen, melyen a Bu-

dapesti Műszaki Egyetem, az Eötvös Loránd tudományegyetem és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem képviseltette magát.

Az est legnagyobb sikerét a három egyetem egyesített ének-kara aratta, melyen

ugyan még meglátszott az összehozottság hiánya, mégis csak a dicséret hangján lehet róla írni. A sikert bizonyítja, hogy pl. Brahms Szerelmi dalhangok című ciklusából „A vén Duna partján” és a „Nem lehet az emberekkel boldogulni” című számokat a karnak ismételnie kellett.

Liszt Ferenc Munka-himnuszának tolmácsolása a hangverseny fénypontja volt. A karnak és a Műszaki Egyetem Szimfonikus Zenekarát Dobray István vezényelte. A szólistát Raánai György, az Állami Operaház tagja énekelte.

A Műszaki Egyetem Szimfonikus Zenekara a műsor második részében előadta Weber A bűvös vadász című operája nyitányát is.

Igen érdekes volt Kodály Székely keseresének előadása, Baros Gábor vezényletével, s ha a kar még jobban összehozódik, ezzel a számmal igen komoly sikert érhet el másol is.

A hangszeresülők közül Tóth István, III. éves külkereskedelmi hallgató gondokajátéka tett szert legjobban, elsősorban Albeniz Malaguena című számának tolmácsolásáért.

A műsor végén Szabó Ferenc Föltámadott a tenger című oratóriuma zárótételét adta elő az ének- és zenekar Tóth Mihály vezényletével.

A viszonylag kisszámú közönség lelkes, hálás tapsa bizonyította, hogy érdemes volt ezt a hangversenyt megrendezni, bízza abban, hogy még a közeljövőben ehhez hasonló, de még magasabb színvonalú hangversenyen vehet részt.

Valóban nagyon hasznos és nagyon érdekes ilyen hangversenyeket rendezni, mert ez fokozza a különböző tudományokkal foglalkozó egyetemek hallgatói közötti sokoldalú együttműködést és fokozza a zene szeretetét, a zene megismerését.

Éppen ezért örömmel tapasztaltuk, hogy a hallgatóság között egész nagy számmal találunk közgazdászokat is, s reméljük a későbbiekben még többel fogunk találkozni.

Szigeti Ernő

EGYÜTT MEGYÜNK

Ha benyitunk az egyetem orvosi rendelő várótermébe, egészséges, jókedvű fiatalok beszélgetésétől hangos a helyiség. Az ifjúsági építőtáborba készülnek, s most az orvosi igazolásra várnak.

Dolgozni akarnak, nem kényseríti őket senki, maguktól jönnek. Miért? Nehéz erre röviden válaszolni.

Csoportunkban, a pénzügyi I/1-ben, már a múlt félévben felvetődött ez a kérdés. Akkoriban indult meg az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom, és mi a közös vállalkozásba belevettük, hogy a csoport minden tagja jelentkezzen ifjúsági építőtáborba.

Persze, a dolog nem ment ilyen simán. Akkor még nem nagyon ismertük egymást, hiszen pár hete kerültünk össze és bizony voltak, akik másként gondolkodtak. Meg kell említenem itt elsősorban a KISZ-en kívülieket. A velük kapcsolatban felmerült problémákat úgy oldottuk meg, hogy elbeszélgettünk velük, igyekeztünk őszinte, baráti kapcsolatot teremteni, azok, akik már részt vettek építőtáborokban elmesélték élményeiket tapasztalataikat. Elmondták, hogy milyen körülmények között dolgoztak, s hogy a szórakozás és a kulturális élet biztosítva van. S ez nyilvánvaló, hiszen ahol fiatalok vannak, ott a játék, a jókedv, a nóták sem hiányozhat!

Az eredmény az lett, hogy a csoportból, aki csak tudott, jelentkezett építőtáborba. Sajnos két elvtárs — egyik egészségi, a másik családi okok miatt — nem jöhettek. (Ez talán csak szépséghiba, de a lényeg nem változtat.)

A kezdet — azt hiszem — jó volt. Szeretném remélni: a folytatás is jó lesz, és a csoport tagjai megállják a helyüket akkor is, ha tettekre kerül a sor.

Fekete József

A Mester és tanítványai

A Mester egy fehérrézre meszelt, egyszerű terembe vezette tanítványait, akiknek legalább 12-en kellett volna lenniük, de most még a féltucatot sem érte el a számuk. A sűrű helyiségben csak asztalok és székek, meg egy összefirkált tábla volt. Az apró tetőablakokon csúbitóan szűrődött át a tavaszi napfény.

A tanítványok leülének és imádkozni kezdenek, nehogy kiszólítsa őket a Mester, aki most szeretettel tekintet végig rajtuk, aztán felolvas a névsort. Ő mindenről tudott.

— Hol maradnak a többiek? — Ha még eddig megörvendezének,

nem mondtam volna, úgy szükségesnek tartom kijelenteni a következőket: könnyebb a tevének átjutni a tükörök, mint annak a sorsa, aki háromszor megtagad Engem. Az én türelmem nagy, de jaj annak, aki ezt megselelkeszi. Velem. Bizony mondom, jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.

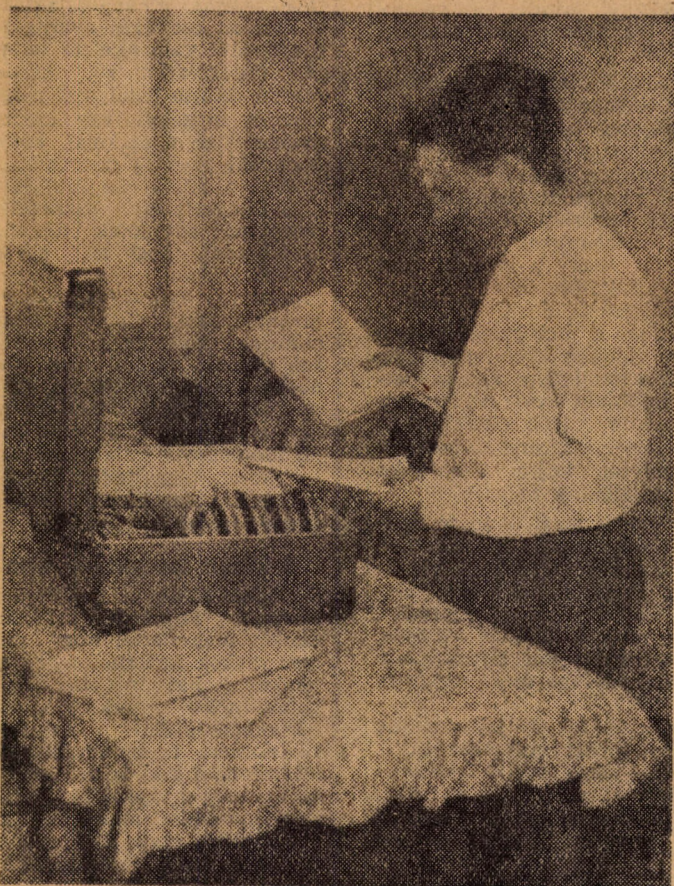
A tanítványok szemlesütve hallgatának, Ő pedig folytatta: — Ilyen kevés embernek nem tartok foglalkozást, a szemináriumot elhalasztom — mondta haraggal, és otthagya őket.

A tanítványok pedig mőfellelték, mert imájuk és titkos vágyuk, imé, meghallgatásra talált. S kilépvén a teremből vala az Urat.

Saját maga előtt is restelnie bevalani, hogy örül, amiért a szeminárium elmaradt. S most még jobban szerette tanítványait, mint annak előtt.

Dudás Péter

TAVASZI SZABADSÁG

— és a két kérdése — dialektika jegyzetét vigyék? Ne vigyék?

Jaj, a locsolgodom, majd itt fejejtetem...

A kommunista világmozgalom

egységéről

Az elmúlt év novemberében Moszkvában a kommunista mozgalom eddigi legnagyobb, jelentőségében különösen kiemelkedő értekezletén elfogadott programadó nyilatkozatot, földünk minden részén, példátlan érdeklődéssel olvasták és tanulmányozták az emberek százmilliói.

A 81 kommunista és munkáspárt

képviselőinek aktív részvételével kidolgozott elvi állásfoglalás felöleli az egész emberi társadalom fejlődésének irányára, mozgató erőire, feladataira, korunk valamennyi lényeges politikai kérdésére vonatkozó marxista-leninista választ.

A moszkvai értekezlet egyik legfőbb eredménye, hogy még szorosabbá, szilárdabbá kövacsolta a kommunista és munkáspártok elvi, politikai, cselekvési egységét, ezen belül is a Szovjetunió Kommunista Pártja és Kína Kommunista Pártja együttműködését, összeforrottságát. Hiába fűzött a haladás minden rendű és rangú ellensége oly sok reményt ahhoz, hogy a kommunista mozgalom soraiból belső viszály gyengíti, hiába próbálkozott az értekezlet előtt és alatt zavarkeltéssel, az egész imperialista propagandagépezet, sajtó, rádió, televízió stb., hiába reménykedtek a forradalmi munkásmozgalom szakadásában a renegátok legkülönbözőbb rétegei, mindezekre a reakciós számításokra nagy csapást mért a kommunista vezetők nemzetközi tanácskozásáról kiadott nyilatkozat.

Miben nyilvánul meg ma a 36 millió embert tömörítő kommunista világmozgalom pártjainak egysége?

Mindenekelőtt abban, hogy teljesen egyöntetűen, azonosan értékelik korunk fő tartalmát, annak alapvető jellegzetességét, a kapitalista tábor helyzetét, a tőkés rendszer általános válságának most bekövetkezett új szakaszát, a szocialista világrendszer fejlődésének jelenlegi periódusát, a nemzetközi méretekben megvalósuló proletárdiktatúra továbbfejlesztésének feladatait, a kommunista pártok szerepét a nemzeti felszabadító harcokban, a kommunizmus világmé-

retű győzelme előtt feltáruló új lehetőségeket, napjaink legégetőbb problémáit, a háború és béke kérdéseit.

E pusztán felsorolás is megmutatja, hogy a moszkvai értekezlet valóban minden kommunista párt tevékenységét érintő és meghatározó legfőbb közös problémákat vitatta meg, az egyetemes kommunista mozgalom, az egész emberiség haladásának, jövőjének szem előtt tartásával, elutasítva a nacionalizmus és nemzeti korlátozottság minden megnyilvánulását e kérdések eldöntésében.

Valóban, a forradalmi munkásmozgalom egységének további erősítése és fejlesztése megköveteli a burzsoá nacionalizmus, sovinizmus maradványainak, csúkevényeinek határozott leküzdését, valamennyi dolgozóknak a nemzetköziség és hazafiság szellemében való nevelését.

A nacionalizmus és nemzeti szűklátókörűség

visszaszorítása, majd teljes leküzdése persze mindig elsőrendű jelentőséggel bír a munkásmozgalom történetében. Gondoljunk csak arra pl.: hogy az első világháború idején a II. Internacionálé opportunista vezetőinek lelkét milyen mérhetetlen bűnök terhelték amiait, hogy saját uralkodó osztályuk nacionalista szólamaít átvéve, az imperialista haza védelmére buzdították a frontra vonuló munkások millióit. Ismeretes, azis, hogy 1956. októberében hazánkban az ellenforradalmi elemek a revizionizmussal szövetségbe leghatékonyabban éppen a nacionalizmust tudták felhasználni a tömegek, nem utolsósorban ifjúságunk félrevezetésére, a kapitalista restauráció érdekében.

A szocializmus ellenségeire mért csapás egyben a nacionalista politika és ideológia vereségét is jelentette, de a nemzeti elzárkózás gyökereinek végős kiirtása csak hosszú ideig tartó harározott és szíves eszmei harcban lehetséges.

A forradalmi munkásmozgalom

egységének összeforrottsága szempontjából különösen fontos, hogy tovább erősödjék a testvéri viszony és barátság a

szocialista országok között. Ez teljesen érthető. Hiszen a tőkés országokban vagy a függetlenségükért harcoló elmaradt országokban működő marxista-leninista pártok elsősorban az 1 milliárd embert felölelő szocialista világrendszert tekintik követendő példájuknak, a benne tömörült önálló és egyenjogú szocialista országok testvéri közösségében látják meg saját jövőjüket és az egész emberiség jövőjét. Ebből következik, hogy a szocialista országokat vezető marxista-leninista pártok felelősek az egész nemzetközi munkásmozgalom előtt, de saját népeik előtt, hogy erőiket egyesítve sikeresen valósítsák meg a szocializmus, kommunizmus győzelmét.

A népek hatalmas szocialista közösségét vezető kommunista és munkáspártoknak farradhatatlanul erősíteni kell a sokarcú, sokféle történelmi tradícióval, kultúrával rendelkező népekből, nemzetekből álló szocialista világrendszer egységét. Ez a feltétele annak, hogy a szocialista tábor nemzetközi szerepe és az emberiség sorsára gyakorolt befolyása évről évre növekedjék.

Röviddel a moszkvai értekezlet befejezése után különösen időszerűnek érezzük Leninnek, több mint negyven évvel ezelőtt az osztrák kommunistaíkhöz írt levelében olvasottak megállapítását.

„Büszkék vagyunk arra, hogy a munkások felszabadulásukért folytatott harcának nagy kérdéseit úgy oldjuk meg, hogy alávetjük magunkat a forradalmi proletáriátus nemzetközi fegyelmének, számításba vesszük a különböző országok munkásainak tapasztalatait, számolunk tudásukkal, akaratukkal és ilyenformán a gyakorlatban (nem pedig szóban, mint Rennerék, Fritz Adlerék és Ottó Bauerék) valósítjuk meg a világkommunizmusért folytatott munkás-osztályharc egységét.” (Lenin Művei 31. kötet, 270-271. Szikra 1951.)

Bennünket is büszkeséggel

tölt el az az érzés, hogy a moszkvai nyilatkozat rávilágít a kommunista világmozgalom lehetőségeire, feltételeire és adottságaira, valamint egységes állásfoglalásával méltó választ ad a korán kárörvendő burzsoáziának és az őket kiszolgáló politikuskoknak.

Barla Szabó Ödön

Szombaton este a klubban

A zenekar játszik, az asztaloknál, a sarkokban kis elkülönült csoportok beszélgetnek. Ez a kép fogadja a belépőt a klubban, szombat este fél tíz táján. Kari „buli”, vagy mertetése. Mi valósult meg eddig a terv keretein belül?

Brigádok és KISZ-csoportok között történtek lépések a kapcsolat felvételére, de eddig

talán egyik kultúrcsoportunk rendezvényén vagyunk? Miért nem táncolnak akkor? Azután az ismerősök mellett sok ismeretlen arcot is talál a szemlélő. A megoldás: az Április 4 Gépgyár és az Egyetem által rendezett ismerkedési este látogatunk el, hogy azoknak a hallgatóknak is beszámoljunk róla, akiknek más programjuk akad éppen ezen az estén.

Alapvetően helyesnek és jónak tartom a közös kezdeményezést — kezdő a beszélgetést a gyár kultúrfelelőse.

Miről is van szó tulajdonképpen? A gépgyár és egyetemünk KISZ-szervezete szocialista szerződést kötött, amelynek célja röviden a munkás és értelmiségi fiatalok közelebb hozása egymáshoz, életük, munkájuk kölcsönös megis-

nem sikerült még megtalálni a megfelelő formákat.

Valóban, a fentebb vázolt „helyzetkép” szerint egy-egy asztalnál elszigetelt gégyári, illetve hallgatókból álló társaságok ültek. — Később egyre jobban felengedett a feszélyezett hangulat. — Persze, egy ilyen kérdés korántsem elsőrendű fontosságú, de mivel ez a klubest is a közös megmozdulások egyike volt, általában helyesebbnek tűnik kisebb csoportok (gondolunk itt elsősorban szemináriumok és gyári brigádok) kapcsolatának megteremtésére.

Eddig öt KISZ-csoport illetve brigád lépett kapcsolatba egymással. Az elmúlt pénteken a belker. II/1-es szeminárium tett jól sikerült látogatást a gyárban. Konkrét kezdeményezések is történtek, amelyek

Táborbelyünk:

KAZINCBARCIKA

A közigazdászok ezen a nyáron Kazincbarcikára mennek, hogy itt vegyék ki részükét a magyar fiatalok országépítő munkájából.

Mit fognak csinálni, milyen munkát, s egyáltalán mi Kazincbarcika jelentősége?

Hogy ezekre a kérdésekre választ kapjunk, felkerestem Bora Gyula elvtársat, a Gazdaságföldrajz Tanszék adjunktusát. A beszélgetés eredménye ez a rövid, összefoglaló jellegű ismertetés Kazincbarcikáról és az ott létesítendő építőtáborról.

Kazincbarcika a Sajó-völgyi szénmedence központja. Kedvező fekvése tette ipari központtá. Három község (Sajókazinc, Berente és Barcika) egyesítéséből alakult a kb. 15-16 000 lakosú város. Fejlődése az első öt éves tervben indult meg. A gyors fejlődés szükségessé tette egy központi létesítmény: a szénosztályozó. Ide drótkötélpályákon és vasúton érkezik a kibányászott szén. Az ipari fejlődés mellett nagyarányú volt a városfejlesztés is. A továbbhaladás következő állomása a vegyi

kombinát felépítése volt. E kombinát nitrogén műtrágyát állít elő.

Kazincbarcikát az ország második legnagyobb erőműve látja el energiával: a 180 MW-os Borsodi hőerőmű. További fejlesztésének irányvonala a vegyipari profil további kidomborítása (a műanyaggyár kapacitását kétszeresére emelik), és a helyben lévő elektromos áram felhasználásával egy nagy PVC-gyár létesítése. Ennek a gyárnak az építésében fogunk részt venni. A gyár és a hozzátartozó épületek földmunkáit és alapozási munkáit fogjuk részben elvégezni. A tervek szerint 1963-ra kell elkészülnie a műanyaggyárnak. Persze nemcsak műanyagot fog termelni, hanem melléktermékként kalciumkarbidot és maronátront. Körülbelül 10 000 tonna évi termeléssel indul meg a gyár, s a továbbiakban 15-16 000 tonna termelésre szélesítik ki.

Közismert, hogy a vegyipar fejlesztése öt éves tervünk egyik fő feladata. Ezt a jelentőségét felismerve a KISZ-védnökséget vállalt a vegyipar felett. Az üzemekben dolgozó munkás és műszaki fiatalok a vegyipari gyárak, gépek, felszerelések készítésének meggyorsításával a vegyipari termelés növelésével veszik ki részüket ebből a munkából, mi az építőtáborban adjuk hozzá tetteiket ehhez a nagy népgazdasági jelentőségű építéshez.

K. A.

„A takarékoság története”

Az Országos Takarékpénztár és Budapest Főváros Tanácsa Pénzügyi Állandó Bizottsága „Takarékoság története” címmel kiállítást rendezett, amelynek sajtóforgatóadást március 23-án tartotta az Iparművészeti Múzeum kupaletérmeiben. A kiállítást 24-én Nyers Rezső, pénzügyminiszter nyitotta meg. Érdemes megemlíteni azt, hogy ez az első ilyen jellegű kiállítás hazánkban. Az értékes dokumentumokkal illusztrált kiállítás mutatja az egyéni takarékoság történeti fejlődését az ókortól napjainkig.

APRÓSÁG.

— ÖK KETTEN —

— Nézzé, én nem tudom mi van magával, de hogy egy szót se tud szólni a kérdésről, azt nem tudom elképzelni. Mindenesetre nem erőltethette meg magát különösképp erre a szemináriumra.

— Pedig sajnos, eléggé kimerített a tegnapi nap. De fáradozásom — úgy látszik mégse koronázta siker.

— Hát tudja, nem sokat fáradozhatott.

— El se tetszik képzelni, mennyit. Már napok óta ez az anyag jár az eszemben. Egész kiborultam.

— Ne mondja?! Talán elolvasta a kötelező irodalmat is?

— Azt azért nem.

— Akkor, mit csinált? Talán még a tananyagot sem olvasta el?

— Azt sem.

— Hát akkor mit jelent magánál ez a sikert nem hozó fáradozás? Mert nem készült, úgye?

— Nem.

— S mondja, mi okozta magánál ezt a nagy kimerültséget?

— A lelkiismeretfurdalás...

ELKÉPESZTŐ

— Hiányzik valaki?
— Senki.
— Elképesztő! Senki sem beteg?

— Senki.
— Senki sem?... Hát

ilyen még nem volt! Csodálatos, azaz dozasztó Borzasztó, óra, hiányzó és beteg nélkül! Nem lehet igaz!... Mondja, Kovács, maga nem beteg?

— Nem tanár elvtárs.

— Valóban?... Kár... Hubala, maga sem?

— En sem.

— Fenomenális! Hát ilyen még nem volt. Egészen kiestem az útemből. Eddig minden olyan szépen, rendezten ment. Három-négy ember mindig rendezten hiányzott, ritmikusan váltakozva. Nahát, szenzáció! Óra, beteg nélkül... De Kovács, maga tényleg nem beteg?

— Nem.

— Szörnyű. Egészen megzavar ez a rendkívüli állapot. El vagyok keseredve. Hova tűnt a hagyomány, hova a rendszeret? Magukban is milyen csalódtam... Nem is tudom, hogy kezdjem el az órát.

— Mi van Tekei? Mit akar?

— Tanár elvtárs kérem, Barabással negyvenkor el szeretnék menni.

— Na végre! Hová?

— Könyökpör.-vizsgálatra.

— Nagyon fontos. Természetesen elmehetnek.

— Köszönjük szépen. Akkor mehetünk?

— Hogyan?

— Már ugyanis negyven van.

— Ja... Hogyne, hogyne. Menjenek... Végre két hiányzó. Kezd a helyzet normálisabbá válni Na, akkor kezdenek el az órát!...

Gyökeres változások az oktatásban

Napjainkban folyik az oktatási reform korszerűsítése, ami természetesen egyetemünkön is változásokat okoz. A változásokat

— amelyek 1961. szeptemberében lépnek életbe — az alábbiakban ismertetjük.

Az oktatási időt három évről csökkentik, egy év a kötelező üzemi gyakorlat, ezután következik az államvizsga. A kötelező üzemi gyakorlat tartama alatt a hallgatók havi 1250 forintot fizetést kapnak. A tanulmányi idő leszállítása nem jár óraszám növeléssel, sőt a hallgatók terhelése csökken. Néhány kiragadott bizonyíték: filozófiából és politikai gazdaságtanból eltörlik a kötelező irodalmat, ugyanakkor e két tárgy jegyzetanyagát is csökkentik, félévenként csak 100 oldalnyi jegyzetanyagot kell a hallgatóknak eljuttatniuk.

A vizsgarendszer is megváltozik.

A vizsgaidőszakot 40 napra emelik fel. Minden hallgató annál a tanárnál vizsgázik, akinél akar, ha ezirányú kérését az illetékes tanszéknek a vizsga előtt egy héttel bejelenti. Az utóvizsgádjákat eltörlik, mert remélhető, hogy a fenti könnyítések hatására az utó-

vizsgák száma minimális lesz. Megszűntetik a katalógust, mindenki saját lelkiismeretessége, illetve lelkiismeretlensége szerint jár órára.

A Gazdaságtörténeti tanszék megszűnteti az évközi zárthelyiket és a konferenciákat. A Nyelvi Intézet pedig biztosítja, hogy minden hallgató annyi nyelvet tanulhat fakultatíve, amennyit akar.

A szociális juttatások összege is emelkedik a rendiségnek megfelelően: a kitűnők 400 forint, a jelesek 300 forint, jók 200 forint szociális juttatásban részesülnek.

Több hallgatót látnak el ingyenes ebéddel és vacsorával.

Ugyanakkor gondoskodás történik a menzai koszt mennyiségi és minőségi javításáról is. Csak vázlatosan számolhatunk be a készülő változásokról, mert lapzártakor kaptuk a hírt. Bővebb információk szerzésére április elsején lesz majd alkalmunk. Eppen ezért április elsején

lapunk különkiadásban jelenik majd meg,

és részletes tudósítást közöl a fentiekéről. Addig is kérjük kedves olvasóink türelmét.

L. S.

ÜZEMLÁTOGATÁS

A belkeres IV. évesek a Mirelit Vállalatnál voltak a csomagolás technika c. tárgy keretében üzemlátogatáson. Megismerkedtek a termelési folyamat egyes szakaszaival, az áruk tárolásával kapcsolatos

hűtőberendezésekkel. A figyelmes „munka” után laboratóriumi „málna-zamat” vizsgálaton vettek részt. A képen: az üzem egyik dolgozója a Mirelit-májgombóc csomagolását magyarázza.

TERMÉSZETJÁRÁS

Természetjáró szakosztályunk I. hó 7-én tartotta az évi első szakosztályi ülését. Az ülésen 35-en vettek részt, lényegében ezen az ülésen alakult újjá a szakosztály. A szakosztályban megalakult a KISZ-sejt, vezetője Márton Béla. A szakosztály tervei közé tartoznak a tavaszi túrák a Pilisbe és Börzsönybe, nyári csónaktúra a Dunán, ősszel nagyobb lélegzetű túra a Bakonyba.

A szakosztály első túráján a budai hegyeket kereste fel, a II. húsvéti túrájának szervezésébe most folyik. Jelentkezni lehet a szakosztály vezetőjénél, vagy a Sport Club helyiségében.

APRÓHIRDETÉS

Tíz évesnél fiatalabb utóceket és poineket 100 százalékos felárral kilöszámsra átvessz a Színes rovat.

Lapunk munkatársakait keres 18-105 éves korig. Lányok és humoristák előnyben. Jellege: „Ez nem vicc”.

KÖZGAZDÁSZ

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja. Cím: IX. Dimitroff tér 8. Telefon: 186-838/138 m. Szerkesztő: Bögre Katalin Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat Készül a Szakra Lapnyomdában Mestertelen 2 hetenként Szakra Lapnyomda

Legutóbbi számunkban cikket közöltünk, melyben szovjet fiatalok mondták el véleményüket saját ifjúságukról. Most szeretnék beszámolni arról, hogy láttam én, a külföldi, a szovjet, helyesebben a moszkvai fiatalokat.

A magyar kiállításon dolgoztam, így módomban állt nap mint nap sok embert megismerni, beszélgetni velük, már amennyiben hiányos nyelvtudásom engedte.

Az első napoktól kezdve úgy tűnt, mintha Moszkvában csak fiatalok élneek. Alttal a kiállítást is ők látogatták, s mivel mi, magyarok is többnyire fiatalok voltunk, szívesen elbeszélgettünk velük. Sokszor órákig álltak a pult mellett, és nem fogták ki a kérdésekből, hogy mit csinálunk otthon, hogyan élünk, mit láttunk már Moszkvában, szeretünk-e itt lenni és így tovább. Akadtak olyanok is, akik állandó társként hozzánk szegődtek, és jó házigazdaként vezettek el bennünket a képeslapokról jól ismert moszkvai nevezetességekhez. S ekkor ért az első meglepetés.

Már napok óta szorgalmas látogatóink volt két fiatalember, akik szinte egész délutánokat ott töltöttek mellettünk, tréfálkozva, beszélgetve. Egy este azzal álltak elő, hogy menjünk el velük sétálni a Vörös térre, a város centrumába. Bár fáradtak voltunk az egész napi munkától, szívesen indultunk utra a két fiúval. Útközben állandóan magyaráztak, büszkélkedtek szép városukkal, az újonnan épült hatalmas háztömbökkel. Mikor megérkeztünk a Vörös térre, szinte hivatásos idegenvezetőknek váltak. Minden házról, minden kövéről órákat tudtak

Testnevelés vagy lyukas óra?

— Mi ez a nagy tolongás, hogy már öten vagyunk? — Jó idő van és ámosalk vagyunk — feleli a másik. Nem képzelt beszélgetés ez, elhangzott a II. év ipar-szak testnevelési órája előtt az öltözőben, március 18-án.

Valóban, szinte még nem is volt ezen a szakon olyan óra, mikor mindenki jelen lett volna, s más szakokon sem jobb a helyzet. Nagyon sok hallgató szinte természetesnek veszi, hogy máris van egy-két katalógusa testnevelésből, s vannak olyanok is, akik ebben a félévben még egyszer sem voltak tájékan sem az öltözőnek. Különösen a másodévesek veszik nagyon könnyen a dolgot. Bognár József I. ipar, Mandik Béla I. év ipar, Blaskó Mihály II. ált., Laurencsik Gábor II. p. ü./2., Szilágyi György és Szerető Elemér II. külker-szakos hallgatók még idáig egy alkalommal sem jelentek meg az órán.

Remélhetőleg a Tanszék és a dékán hivatalok megteszik a megfelelő lépéseket, hogy ezek és a hasonló hallgatók ne csak az utolsó alkalommal tartsák érdemesej résztveenni testnevelésen, akkor, amikor beütköznek a kis piros pecsétet, hogy „teljesítette”. Mert az bizony édes-kevés lenne.

SPORT

SZAKOSZTÁLYAINK ÉLETÉBŐL

ASZTALITENISZ

Kösgzd. Egyetem—Állami Biztosító 10:6

Győzött: Hapka 4, Vályi 2, Vércs 2, Vince 2. Hapka 4 győzelme önmagáért beszél. Igen jól és lelkesen játszott, nem ismert elveszett labdát.

LABDARÚGÁS

László-kórház—Kösgzd. Egyetem 0:0 (0:0)

Csatáraink az ellenfél kemény játéka miatt nem tudtak kibontakozni, védelmünk kitűnő teljesítményt nyújtott.

Budapest ifjúsági vál.—Kösgzd. Egyetem 2:0 (0:0)

Csapatunk a következő összeállításban játszott: Varga — Szép, Tréj, Csapó — Péntes, Csikái — Pisch, Levenda, Ráza, Petó, Harbula.

Kösgzd. Egyetem—Filmtechnika 1:0 (0:0)

Lanyha iramú mérkőzés. Meddő percében Harbula ejtett rövésével csatárjáték. A második félidő 32. percében Harbula ejtett rövésével szereztük meg a győzelmet.

Férfi mérkőzések:

KOSÁRLABDA

Kösgzd. Egyetem—Spartacus 72:51 (39:15)

Kezdő csapat: Kis (6), Gombóc (7) — Lutter (18) — Szegedi (16), Sörös (13).

Csere: Horváth (2), Frank (2), Botlik (6), Kmeniczki (2), Csató. Nagyon jól kezdett a csapat. Keményen védekezett és a támadások befejezése is jól sikerült, különösen, amikor a játékosok sikerteljesen támadták a csapatot. — Ekkor vált

Kösgzd. Egyetem—BM Dózsa 62:52 (32:24)

Fontos mérkőzés az NB II-be jutásért.

Kezdő csapat: Kiss (2), Gombóc (11) — Lutter (8) — Sörös (14), Szegedi (15).

Csere: Botlik (13), Horváth, Frank. Nyugodtan, fegyelmezetten kezdett a csapat és tervszerű adogatásokkal lazította fel a zónázó ellenfél védelmét. A félidő közepén 16 pontos vezetésre tettünk szert. Ebben a játékrészben nagyon jól dolgozott a két közép, ezt elősegítette a két, messziről jól dobó játékos, akiknek sikerült jól szét-

Kösgzd. Egyetem B.—Tipográfia B. 54:52 (34:17)

Kösgzd. Egyetem B.—Pénzügyintézetek B. 57—71 (24:25)

NŐI MÉRKŐZÉSEK

Földmérők—Kösgzd. Egyetem 44:25 (28:9)

Az első helyen levő ellenféllel szemben csak a második félidőben tudott egyenrangú lenni csapatunk.

Kösgzd. Egyetem—Pénzügyintézetek 55:14 (30:8)

Kezdő: Nagy (2), Kuba (5) — Szűcs (8), Kiss (8), Szigetvári (26). Csere: Thomázy (4), Kertész (2).

A gyenge ellenfél nem állította különösebb nehéz feladatot elé az időnként jól játszó lányainkat.

ÁPRILIS BOLONDJA

Ki volt az első?

Tucatnyi elmélet magyarázza a bolondjárás eredetét. Tény, hogy sok ezeréves hagyományai vannak, ezért nem csodálható, a középkori bibliai elméletek sem.

Egyesek szerint Noé apánk volt az első április járató; midőn kiküldte a galambot szárazföldet keresni, pedig még mindent víz borított. A szegény galamb nem tehetett mást, visszarepült a bárkába.

A magyar közmondás: „Poncziustól-Pilátusig jártni valakét” utal a jéhiszemű emberek ürügyekkel való küldözgetésének másik eredetére. A biblia szerint Krisztust, perének tárgyalása idején Kajafástól Pilátushoz, Pilátustól Herodeshez, majd Herodestól vissza Pilátushoz küldték. A hívők azután szokásba hozták Húsvét táján hasonlóképpen felesleges utakra küldözgetni egymást.

Vannak, akik a Szabin nők elrablását tartják az első áprilisi tréfának, mikor Romulus megüvöta a szabinokat az áprilisi Neptun-ünnepségekre, kiket azután az a kellemetlen meglepetés ért, hogy a rómaiak elrabolták leányjaikat.

A szokás európai elterjedésének a sok misztikus magyarázat mellett, van egy valamelyest hihető története is. IX. Károly 1564-ben elrendelte az év január 1-i kezdetét. Az újévi ajándékozások viszont egy ideig a szokás alapján április 1-én is divatban voltak. Persze a kettős ajándékozás kettős kiadás is volt, így egyre inkább értéktelen, tréfás, beugrató ajándékok cseréltek gazdát a hamis évkezdetekor.

Hol — hogyan?

Ahány nép, annyiféle módja alakult ki az április-járatásnak. Skóciában megkérnek valakit vigyen el egy levelet egy nem éppen közeli címre. A levélben kis versike van csupán:

„Áprilisknek elseje
Küldd a maflát másfele.”

Ha az illető rájön az ugrásra nem viszi el a levelet, hanem ő is továbbadja.

Indiában ósidoők óta divatos

KI — KIT?

Régen elsősorban a gyerekek voltak a tréfák célpontjai. Ma már nehezen lehet olyan gyereket találni, akit el lehet küldeni a boltba „galambtevért”, „szalmaolajért”, „kanyarjúrőrt” vagy „egyvégi botért”.

Különösen Amerikában, a vásott gyerekek eldorodójában éppen ők üzik a tréfát a felnőttekkel. Konvencionális bár nem éppen szelíd csínynek számítanak például óska kapopot lenni az utcán, s a gyanútlan járókelő midőn félretér a utóból, fájdalmasan érzékeli a benne lévő gránitkockát, vagy forró fém tárgyakat szórnak szét, s aki felveszi — elátkozza április elsejét. A tréfákba a cukorka-üzletek is bekapcsolódnak: méregerős cayennei borssal töltött bombonokat árulnak. Speciális édesség.

Sajtó tréfák

Se szeri, se száma az új-ságokban közzétett beugratásoknak. Legnevezetesebb ezek közül Angliában történt. Az Evening Star 1846. március 31-i száma közölte, hogy másnap az islingtoni mezőgazdasági csarnokban megrendezik az első számárkiállítást. Az összegyűlt tömeg nem kis bosszúsággal tapasztalta: ők képezik a kiállítás tárgyát.

Ami nem volt tréfa

XIV. Lajos elfogatta és tömlőben őriztette Ferenc lotharingiai herceget. Rokonsági áruhába öltözve megszóltették őt éppen április elsején. A kis család, aki kiszolgáltatta őt, észrevette a szökést és rohant jelenteni a hadnagynak kapitánynak, küplárnak, de akárhova ment, mindenütt csak megcsipkedték és azt mondták: tudjuk kislányom, április elseje van. Mire rájöttek, hogy a szökés igaz, a menekülő: már túljártak árkon-bokron.

— Faklen —

Moszkvai fiatalok

volna mesélni; mikor és ki építette, ki tervezte, mi a nevezetessége. Még a régi templomokhoz fűződő mondatokat is elmesélték. Fantáziánkat a tér közepén álló győzafüti hétornyú templom mondata ragadta meg a legjobban. Valamelyik régi cár építette egy olasz építésszel. Mikor a templom készen állt, a cár megkérdezte, tudna-e az olasz szebbet is építeni. Az építész igennel válaszolt, mire a cár kiszúrta mindkét szemét. S mintha csak folytatni akarta volna a két fiatalember e kis-sé háborzongató történetét, elvezetett minket a templomtól nem messze álló bekerített vérpáchoz. Név szerint sorolták fel azoknak az orosz „lázdóknak” a nevét, akiket a cár itt végeztetett ki. Meghatódott állunk a varrásokkal körülrkerített cementömb előtt, mikor az egyik magyar kollégán megkérdezte, hogy vajon a két fiú honnan ismeri ennyire jól a műemlékek történetét. Magunkban azt gyanítottuk, hogy valóban idegenvezetők. De mint később kiderült, egyszerű óragyári munkás volt mind a kettő. S ekkor be kellett vallanunk, hogy mi itthon nem tudunk volna ennyire részletes, pontos leírást adni talán egyetlen műemlékünkéről sem, ha váratlanul ezzel a kérdéssel fordulnának hozzánk. A fiúk pedig egyre bizonygatták, hogy náluk mindenki ilyen jól ismeri a várost. S ez valóban így van. Szeretik a városukat, a történelmi múltat idéző köveket. Állandóan óriási tömeg tolong a mauzóleum előtt, várják az őrsékváltást, hogy aztán együtt meneteljenek a távozó őrséggel, a Kremel ia-

lai körül. A múlt iránti tisztelet ilyen kézzelfogható példáját még sehol sem láttam. S ha külföldi érkezik hozzájuk, szinte igyekeznek ezt a lelkesedést átadni annak is.

Megtörtént, hogy későn

indultam haza a kiállításról és taxit hívtam. A sofőr utközbem érdeklődött, hogy mennyire ismertem meg Moszkvát. Válaszom nyilván nem elégitette ki, mert csóválni kezdte a fejét, majd minden kérdés nélkül az útba eső középület, vagy műemlék előtt lelassított, és elmondott róluik mindent, ami csak hír-telen észbe jutott. Tekintettel arra, hogy nem voltam a városban ismerős, nem vettem észre, hogy egészen lekanyarodott az útról. Végre egy óra múlva megálltunk az Ukrájna Szálló előtt, ahol a sofőr szinte mentegetőzve mondta: „Kérem, az út 7 rubelbe került volna, ha egyenesen hazahozom, de azt akartam, hogy kicsit ismerje meg városunkat. Természetesen csak 7 rubelt fizessen ki.” S még ő kért bocsánatot, hogy elvette az időmet.

El kell ismerni, hogy a

fiatalok nagyon udvariasak, nemcsak a külföldiekkel, hanem egymással és főleg az idősebbekkel szemben. Ruházkodásuk nem olyan szőcséséges, mint a mi fiataljaink. Bár sokan mondták, hogy „nálunk is vannak hulligánok, akik feltűnően öltözködnek, verekednek az utcán, vagy belekötnek a járókelőkbe”, mi alig találkoztunk ilyen kirívó esettel. Sok az egyetemista, de még többen

vannak olyanok, akik üzemből, gyárban dolgoznak és közben tanulnak az egyetemen vagy főiskolán, s szinte kötelességüknek tartják, hogy könnyelmű, felelőtlen társaikkal jellemt átformálják. Panaszokadtak, hogy náluk a legnagyobb feladatot ezen a téren a szeszés ital mérték-telen fogyasztása elleni küzdelem jelentti. „Nehéz kérdés ez — mondta egy mérnök —, nálunk a forradalom előtt mindenki az italban kereste a nyomor és az elnyomottság elleni menekedést. Ez szinte hagyományra vált, apáról-fiúra szállva, s még mindig vannak olyanok, akiket ha felelősségre vonunk, hogy miért íszák, azt válaszolja: A nagyapám is ivott, az apám is, én miért ne tegyem? Szerencsére az ilyen fiatalemberek száma egyre csökken.

Még egy kérdés maradt, mely joggal érdekelt: a fiúk-lányok kapcsolata. Erre egy szóval lehet válaszolni: Érzséiket nem viszik ki az utcára. Náluk ismeretlen kép az utcán andalogni, vagy kapuljban ácsorgó szerelmespár. Társaságban úgy viselkednek egymással szemben, mintha csak nagyon jó barátok lennének.

Valaki felhívta figyelme-met a moszkvai gyerekekre. Az ember azt hinné, a gyerekek mind egyformák. Pedig nem így van. Nálunk még a 17 éves fiúk is szeretnek verekedni, labdázni. Moszkvában a legtöbb gyerek úgy viselkedik, mint egy felnőtt. Mindent komolyan vesznek, csendesekek és nagyon komoly dolgokról is el lehet beszélgetni velük. A felnőttek büszkén mondják: Ez az új generáció, tölük nagyon sokat várunk — s azt hiszem, nem alaptalanul.

Világi Éva